

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (országgyűlési hírek; kir. leiratok; budapesti napló: szerencsétlenségek, időjárat, magyar játékszin, 'sa't. fehérmegyei tisztújítás; vasmegyei hírek; temesvári magyar nyelvterjesztés: 'sa't.) Spanyolország (új minist'rség; a' carlospártiak újabb ármánykodási; 'sa't.) Anglia (háború üzenet a' kínai hajók ellen; vélemény a' kínai ügyhelyzetéről; 'sa't.) Franciaország (Thiers minis'tersége álláspontja a' külföld ellenében; 'sa't.) Svédország (országgyűlési határozatok; 's a' t.) —

Magyarország és Erdély.

A' múlt april 25kei elegy-ülésben köv. Bécs. April 15 és 21kén kelt három kegy. kir. válasz és egy rendű kir. leirat april. 18rul olvastatott fel: 1) Az 1832/6-ki 33dik tezikk. rendeletének a' Jász és Kün kerületre kiterjesztése tárgyában. Sacrae etc. Altefata Sua Majestate Sacrae benigne annuente, ut Art. 33. 1832/6 quo in uberiori Articulo 78:1617 explanationem decernatur, ut omnes regni Nobiles prout et Cives lib. regiarumque civitatum, etiam si quatuor aut officium exercent, a taxa stationali immunes et exempti sint, ad possessionatos etiam Districtus Jazygiae et utriusque Cumaniae incolas extendatur; substratum super merito hoc Articuli Projectum latina quoque lingua deducendum, in utroque textu ad consuetam concertationem relegari. Quae etc. 2) Zsivatajékának 'sa't. Bécs vgyéhez kebleztetése érdemében Sacrae etc. Medio Repraesentationis de 4a currentis substratum, intuitu plagae: Zsiva. et Insulae Cséb alias Kis-Nestin et Butykovác Articulum, latina quoque lingua adprontandum, in utroque textu ad consuetam concertationem relegari. In reliquo etc. 3) a' kegy. kir. Előadások 1ső pontja iránt. Sacrae etc. Altefata Sua Maj. Sacrae medio demissae Repraesentationis Dominorum SS. et OO. de 4ta currentis facta subsidii in triginta octo mille tyronibus oblatione, ut quae devotam et fidelem, studiumque altissimas Ejus intentiones de robore legionum hung. in statu integro conservando manifestatas aemula cum majoribus suis contentione secundandi insigni argumento confirmat, benignissimo animo acceptata, hoc ipsa Dominis SS. et OO. eo, quod posteriores praefactae Repraesentationis tenores, addito significantum clementer jussisse: placere eidem fiduciam, quam Domini SS. et OO. in assiduo illo, quo ipsa quam maxime attinetur, pacis studio collocant, et quod adhuc fecit, id sibi nunquam non in praecipua curarum laborumque parte futurum esse, ut rebus undique tranquillitas prosperitas populorum augusto sceptro suo parentium, atque hoc inter perchari Regni sui Hung. et Partium adnexarum uberioribus aucta incrementis amplius efflorescat. Ita animo comparatam altefata Sua Maj. Sacrae. re late ad conditiones, cautelasque in Projecto articuli Repraesentationi illi adiacente deductas, ac imprimis quantum ad annos servitii militaris in respectu oblatorum tyronum in octennio delixos: reciproca providentiae, ejus nobile specimen Domini SS. et OO. medio oblati hujus exstare voluerunt, fiducia, benigne cupere, ut fidei ad matutini belli gerendi systema, praesentemque eam exercitii militaris rationem, in qua comparanda per tyrones habitu nunc paulo etiam amplius, atque olim, tempus requirit, advertendo, considerato item eo, quod vim, laudemque heroicae Legionum hung. fortitudinis rite edoctus demum miles sustentet, ad modum articuli 7mi 1830. biennio saltim longius servitii tyronum horum spatium emetiantur. Quoad cetera altefata Sua Maj. Sacrae. delectas per sortem instituenti modalitatem, prout et cautelas conditionesque, quae cum mente praeprovocati Articuli 7mi 1830. congruunt, eam item, quae §. 13mo continetur, benignissimo assensu suo probare; collectaculis nihilominus ducta quoque Artic. 7mi 1807. Eide jure Regio competentibus, ab eo, quod projectum idem §. 9no de his contingit, in subsequa redactione ejus abstrahendum venire. Et quia pars posterior §. 1mi ceteroquin solam tantum notionem certae et inominisae dimissionis, quae parte ejus anteriori decernitur, amplificatam complecteretur; in reliquo autem spectato eo, quod juvenes post sortilegium semet subducentes ex tenore Instructionis per Dominos SS. et OO. elaboratae in poenam ad decennale servitium obstringantur, nec cum provisione hac, nec denique ea, quae sanctimoniae legis, Verbi Regii debetur, fiducia semet debite componi admitteret, benigne desiderare altefata Sua Maj. Sacrae. ut §us ille terminis alias consuetis, quos pars ejus anterior exhibet, concludatur. Quantum ad praefactam Instructionem: ceteris ejus punctis nulli reflexioni obnoxii, benigne polliceri summatim Sua Maj. Sacrae. finem in eum, ut de tyronibus in consequentem Articuli 7mi 1830. statu desideratae inibi tabellares consignationes suis locis elaborentur, atque id ipsum de tyronibus quoque nunc oblati, evoluto servitii tempore praestetur, congrua semet sua via benigne disposituram, praeprovocata itaque Instructionem hac in parte benignae huic Ejus declarationi conformandam esse. Quibus in reliquo etc. Per Sacrae. Caes. et Regio-Apost. Maj. Viennae, die 21. Aprilis 1840. Georgius Bartal. m. p. 4) Marmaros Vgye és Erdélyország közt fenforgó határbeli kérdések tárgyában: Ferdinandus etc. Serenissime etc. Ad demissam exmissae per Art. 31:1807. ratione metulium differentiarum, quae inter Comitatus Marmarosiensis possessiones Dragomitalva, Szeliszye, Szacsal, Mojszic et Joód, atque Magni Principatus Nostri Transsylvaniae Districtum Radnensem vigent, Commissionis Relationem, reflexe etiam ad postulatam ex Comitibus anni 1836. die 28-a Martii in serie reliquorum Classe II. puncto 35. propositum penitus discussis, libratique circa has differentias ab utrinque propositis probis et argumentis, ac in specie eo, quod metales cum clausula: Dicitur Nobis emanatae, juxta clarum Tit. 86. Iae dispositionem, si has Dominium, ususque, ac proinde reale possessorium plagarum designatis limitibus inclusarum, aut non conomitetur, aut non sequatur, tanto vero magis, si nec vicinorum, commetaneorumque nomina sibi inserta habeant, simpliciter rejicienda forent, metales autem ex parte Marmarosiensium productae de saeculis 15. et 16-o emanatae, palmaribus his obnoxiae cribris essent; productae vero ex parte eorum fassiones testium non tantum idone, quod Marmarosienses sint, sed quam maxime, quod ex auditu, et de usu humanam memoriam longe superante fateantur, attendi eo minus possint, quia horum in obversum ex parte Transsylvaniae continuum possessorium, probis omni exceptione majoribus evictum haberetur, plagam hanc, ejus intuitu productae ex parte Marmarosiensium Protonotarii Transsylvaniae Literae de anno 1838. subsequis Tabulae ejus Regiae judicariae adjudicationis in formam Privilegii redactis eliderentur; ductu ben. Resolutionis Regiae in nexu Relationis Commissionis regico-laris Articulo 16:1765. exmissae per Augustam Nostram Proaviam Mariam Theresiam elargitae, ad quam alterandam nullum alioquin ex actis praefacti recentioris commissionalis operati suppeteret fundamentum, porro quoque Magno Principatu Transsylvaniae addicendum benigne advenimus. Quod ipsum Dilectioni et Fidelitatis Vestris hisce benigne significantes in reliquo etc. Datum in Imp. Urbe Nostra Vienna-Austriae, die 18 Aprilis, Anno 1840. Ferdinandus m. p. Antonius Comes Majlath m. p. Matthaeus Stettner m. p.

A' KK. és RR. múlt april. 23kai, orsz. ülésben még köv. tárgyakról tanácskoztak: 1. Második üzenetjökben a' k. kir. előadások 3dik pontja, vagyis a' Duna 's egyéb folyamok szabályozása iránt a' KK. és RR. így nyilatkoznak: „Mind azért, hogy a' szerint, mint magok a' m. Fő-RR. is választukban megjegyzék, a' jelen országgyűlés berekesztésére a' Fels. által kitzított határnap mármár bekövetkezik 's még szám. nagy font. tárgy várja az irántok foly. amatban levő országos értekezések befejezésit; mind az-

ért, hogy Buda és Pest városok 's a' szomszéd vidéknek az elemi viszonytagságok ellen mely móddal biztosítása, a' Duna-szabályozással természetes és válhatlan kapcsolatban áll, a' körülmények illy helyzetében arra, hogy az ország Rendei az említett két sz. kir. város és a' szomszéd vidék czélzott biztosítását tárgyzó adatok és tervek különösen leendő közlésének a' felségétől kikérésével a' részben még a' jelen országgyűlés alatt határozottan és kimerítőleg rendelkezzenek, jelenleg már sem szükségkép megkivántató elég idő, sem mód nincs. Ugyanazért hozzájárulván egyébiránt a' KK. és RR., hogy a' Duna és egyéb folyamok szabályoztatása előleg országos választmányi uton tárgyalassék, felirasi javaslatok utolsó szakaszát, mely így kezdődik: „Ugyanazért, a' hazai kereskedés előmozdítását, egészen végig értve, változtatni ekkép kívánják: „Ugyanazért a' hazai kereskedés előmozdítását, annyi ezer polgártársink vagyona sőt élete biztosítását minelőbb eszközteni forrón ohajtván, szükségesnek látjuk Fels. alázatosan megkérni, hogy miután a' jelen országgyűlés berekesztésére Fels. által kitzított határnap is mármár bekövetkezik: méltóztassék Fels. k. kir. megerősítése' kérésével idekeresztett t. javaslatunk szerint, egy országos választmányak olyformán való kiküldésében meg egyezni, hogy ez a' Duna 's egyéb folyamok szabályoztatása, valamint Buda és Pest sz. kir. városok 's ezek szomszéd vidékének az elemi viszonytagságok ellen biztosítása tárgyát érdeklő adatoknak, rajzoknak és terveknek egész kiterjedésükben vele leendő közlésük után, azok segedelmevel azon elvekre és irányra nézve, mellyekhez volnának czélszerűleg alkalmaztatandók az e' részbeni országos munkálkodások, jelesen továbbá arra nézve is, hogy micsoda módokkal és minő felügyelés alatt lehetne maga a' szabályozás gyakorlatilag eszközöndő? Végre az illy nagyszerű vállalatok létbehozásukra szükségkép megnyitandó azon források iránt is, mellyek a' czélra használtathatnának, jövő országgyűlésig, mellyen a' tárgy mulhatlanul fel fog vétetni, kimerítő véleményes jelentést készítsen.“ II. T. czik. a' Duna és egyéb folyamok szabályoztatásáról. 1. §. A' Duna és egyéb folyamok szabályoztatásának, valamint ezzel kapcsolatban állólag Buda és Pest városoknak, 's ezek' szomszéd vidékének, elemi viszonytagságok elleni biztosításuk' előleges tárgyalása végett országos választmány rendeltetik. 2. §. Azon országos választmány feladása leendő, hogy az 1-ső §ban kijelelt tárgyakat érdeklő adatok 's rajzoknak és terveknek egész kiterjedésükben vele leendő közlésük után, 's azok segedelmevel azon elvekre és irányra nézve, mellyekhez volnának czélszerűleg alkalmaztatandók az a' részbeni országos további munkálkodások; továbbá arra nézve is, hogy micsoda módokkal és minő felügyelés alatt lehetne maga a' szabályozás gyakorlatilag eszközöndő, 's hogy lehessen jelesen a' magányos érdekeknek a' közzéállal előállható összeütközését törvényt elintéztve megszüntetni; végre az illy nagyszerű vállalatok létbehozásukra szükségkép megnyitandó azon források iránt is, mellyek a' czélra használtathatnának, a' közelebb országgyűlésig, mellyen a' tárgy mulhatlanul fölvetetni és elhatározottan fog, kimerítő véleményes jelentést készítsen. 3. §. O' cs. kir. Főhercegsége az ország Nadora, az országos választmányi megkészüendő munkát kinyomtatattva, még a' jövő országgyűlés egybe hívása előtt az ország és ehez kapcsolt részekbeli minden köz törvényhatósággal közleni fogja. 4. §. Az országos választmány tagjai. — Üzenet az 1822/6: 31 törvényczikk által Krassó vgye, Erdélyország 's a' vég helyi vidék közt fenforgó határbeli villongások tárgyában nevezett országos biztossági jelentésre. A' KK. és RR. tanácskozás alá vevén azon biztosság jelentését, melly az 1832/6 ki 31. t. cz. által Krassó vgye, Erdélyország és a' vég helyi vidék közt fenforgó határvillongások elintézésére kiküldve volt, miután abból azt tapasztalták, hogy a' biztosság munkálkodását még be nem végezte, e' tárgyban mindaddig, míg e' munkát végkép befejeze leendő, törvénye s rendelkezés helyét nem látják ugyan, egyszersmind azonban helybenhagyásuk kijelentését nem hallgathatják el, hogy a' biztosság időközben is a' rábizottak iránt 's munkálkodásának mi karban létéről az ország Rendei előtt jelentését beadni el nem mulasztotta. Mi iránt a' mélt. Fő-RR. nek megegyezését kéri. — Üzenet az 1832/6: 28 t. cz. által Somogy és Veszprém vgyék közt Siófok helység iránt fenforgó beszegellési tárgy elintézésére kirendelt orsz. biztosság jelentése tárgyában. A' KK. és RR. azon egységeket, mellyek Somogy és Veszprém vgyék közt, az 1832/6: 28 és 32 törvények által Siófok helysége iránt fenforgó beszegellési kérdésre nézve kirendelt orsz. biztosság előtt 1838-ki július 10ik, ugyszinté 1839ki május 24ikén költettek, helybenhagyják; azok törvénybe iktatását mindazáltal akkorra kívánják halasztani, midőn az egységben foglalt földek kicserélése urbéri per utján végkép elintéztve, ez urbéri perben hozandó ítélet a' biztosság közbejöttével végrehajtván, a' kiegyenlítés valóságos átadással eszközölve leendő; ez uttal tehát a' választmányt munkálata végső befejezésére 's a' fenemlített utoni végbehajtására, 's ezen végrehajtás iránt tudósításának folytatólag bemutatására utasítandónak vélik. Eziránt a' m. Fő-RR. megegyezését kéri.

V. A' m. apr. 15iki elegyes ülésből a' már közlöttéken kívül még köv. felirás küldetett O' cs. 's ap. kir. Felségéhez: A' közadó tárgyában: Fels. 's a' t. Midőn az 1715ki S.lik és 1827ki 4dik tezikkek értelméhez képest, a' közadó ajánlásáról tanácskozáink, mindenek előtt ama' vezér-elv vonta magára köteles figyelmünket, hogy a' közadó mennyiségének megaján-

lásában, minden igazság szerint, az adózó nép megfogyatkozott erejének szomorú helyzetére való tekinteten felül, a közgondoskodást főképp arra kell irányozni, hogy a megajánlandó mennyiség a szükséges legszorosabb mértékéhez alkalmaztassék, s a nép munkájának és szorgalmának különben is csekély jövedelmei a közállomány költségeinek áldozatai ne legyenek. Számos azon súlyos akadály, melyek a nemzeti közjólét emelkedését gátolva, az adózó nép erejét fogyasztják; de ezek között legsúlyosabb a kereskedésnek minden iparkodást, minden keresetmódot elzáró, basztva lenyomó korlátozása, s a nemzeti szorgalom hanyatlása is ez okozza leginkább. Többször előadták már az ország Rendei ezen korlátozás megszüntetése iránt a nemzet törvényes és igazságos kérelmét, s a többször ismételt fejedelmi ígéret nyújtott is reményt, hogy az ismételt kérdés sikertelen nem leend; sőt a legközelebbi mult országgyűlések is, a közzadó megajánlását azon biztos reményen alapítják, hogy a selymő kereskedésnek többször ígért s halasztást már nem szenvedő felemelése bizonyosan teljesebb fog; fájdalmas érzéssel tapasztaljuk azonban, hogy ezen súlyos bajok orvosolatva nincsenek, s naponként érezhetőbbek az elmulasztott orvoslás következtelése, mert az adóbeli tartozások — békeség közepett is — már annyira szaporodtanak, hogy az erejében és értékében elgyengült adózó nép azokból kivergődni, s adózárait rendszeresen megfizetni — véginségre jutás nélkül — épen nem képes. Ezekhez járultak a természet mostohaszkodásából közbejött csapások is; mint jelesen az árvizek által okozott iszonyatos pusztítások, továbbá a több év óta országzszerre dühöngő s mind-éddig meg nem szűnt marhavész miatt a marhában történt nagy veszteség, mely az adózóknak különben is csekély értékét fölöttébb megkeveseltette. Mind ezen tekinteteknél fogva a közzadónak eddigi mennyiségét meg nem ajánlhatjuk; hanem Magyarországra és az ehhez csatolt részek összességére eső adó summáját — a testőr-sereg számára rendelt summával együtt — a beszámolándók beszámolásával, évenkénti négy millió forintban — a hadfogadási intézet elősegítésére pedig különösen 75,000 ftban — ajánljuk meg; egész őszinteséggel megvalljuk azonban hogy ezen mennyiségnek beszédhetését is csak úgy véljük a lehetőségig sikerülendőnek, ha Felsőed a nemzeti kereskedést elnyomó harminczadi vonalok és vámk kártékony zárait megnyitattani, s így a kölcsönös igaz viszonyosságon alapulandó szabad kereskedés engedésével, a köziparkodást és nemzeti szorgalmat felemelve, a közkereset módjait nevelni, a só tárgyában általunk felterjesztett törvényes kívánatunkat elfogadni, s mindezek által az elgyengült nép fogyatkozó tehetségét újabb erőre hozni, egyszersmind pedig tetteleg azt — teljesíteni méltóztatik: hogy valamint az 1807ki 16 t.cikkben megrendeltetett, de a köz igazság is azt kívánja az adózóknak a kir. pénztáron levő követelése, felségednek 1836dik évi mártius 18dikáról kiadott kegyelmes válaszában nyilvánított ígérete szerint is, még pedig ezek közül azok, melyek már eddig tökéletesen megmutatva és elismerve leendnek, — elégtessenek ki. — Egyébiránt a közzadónak fen kifejezett mennyiségét ugyanazon feltételek és óvások alatt, melyeken az adóbeli előbbi ajánlások alapultak, oly kikötéssel ajánljuk meg: hogy azon summának megvehetéséről egyáltalában jót nem állunk, s egyik adózó is a másikért fizetni semmi szin alatt nem tartozik. Minthogy továbbá a megajánlott adó hosszabb időre nem terjedhet, mint a mennyire a törvények értelmében az országgyűlésnek három esztendő alatt multhatlan megtartását rendeli: minden lehető kétség elhárítására mi a fenemlített adót, folyó 1840dik évi május hónap 2dik napjától jövő 1843dik esztendei május hónap 2dik napjáig, és nem tovább, oly világos feltétellel ajánljuk meg, hogy ha azon napon az országgyűlés valósággal meg nem tartatnék, az adó további fizetése és beszedése azonnal teljesen megszűnjék; magában értődvén, hogy azon esetre, ha a törvényes határidő bekövetkezése előtt az országgyűlés összehívatik, azt, hogy azon időközben tartandó országgyűlésen a törvények értelméhez képest a közzadóról maga egész kiterjedésében rendelkezünk, nyilvánosan és általánosan fentartjuk. Ajánlatunknak ezen feltételek szorosan törvényes, mert csak azt foglalja magában, minek törvény szerint amugy is meg kell történni, de szükségesnek is tartjuk azt nyilván kikötni, mert ambar a mult országgyűlésen is az adó az 1790-iki 13-ik t. cikk értelmében három esztendő alatt multhatlanul megtartandó országgyűlésig, és nem tovább, ajánlatot meg, mégis, a jelen országgyűlés valóságos megtartása a törvény által kiszabott határidőn túl egy egész hónappal elhalasztatott, — mit felette sajnosan véve, s a törvény rendeletéhez ragaszkodva, iránta jövendőre nézve ezennel ünnepélyes óvást teszünk. — Kik egyébiránt s a t. Továbbá

VI. Az 1832/6 évi 16 törvény rendelete kiterjesztéséről: Felsőed s a t. Az 1832/6dik törvénycikkelynek kiterjesztéséről midőn a törvénycikkelyt ide rekesztve felterjesztenők, kérjük Felsőedet, hogy azt jóváhagyja, s kegyelmesen megerősíteni méltóztatassék. — Kik egyébiránt s a t.

VII. Az 1832/6 évi 20 törvénycikkely kiterjesztéséről: Felsőed s a t. A szóbeli perek bírósága kiterjesztéséről midőn a törvénycikkelyt / alatt ide rekesztve felterjesztenők, kérjük cs. kir. felségedet: hogy azt jóváhagyja, s kegyelmesen megerősíteni méltóztatassék. — Kik egyébiránt s a t.

Budapesti napló. A lombard-velencei vizkárosultak fölségítésére mult vasárnap a városi táncsteremben adott vigalom 1262 váltó for. hozott e szép célra. Emerling, a terembérlő, nemcsak termet engedé át ingyen, hanem pompás világításról is gondoskodék. A beles táncmester S leánytanítványival díszes nemzeti tán-

czot lejtetett, mely köztetszést nyert. A terem fényes díszítése bősülletére válik a bérlőnek. — E napokban a királyutezában egy gyermek keresztül akarván futni egyik háztól a másikig, a sebesen hajtó kocsis gondatlan durvasága miatt az üveges hintó kerekét alatt azonnal szorult meg; valóban csodálhatni, hogy városunkban több oly szerencsétlenség nem történik, miután a kocsisok sebes hajtását a hatósági rendeletek sem bírják fékezni!! Ugyan e héten két gyermek az ablakpárkányzaton játszván egy ház felső emeletében, az egyik megnyitá az ablakot s lezuhant a kövezetre. Intés szülőknek, hogy apró gyermekeiket pillantig sem szabad magokra hagyniok. — Idő járatunk kellemetlen hideg, s a gyakori szelek és folytonos szárazság ellen hallhatni méltó panaszokat. Az állóhid körüli munkák élénkül folynak, s e napokban már hihetőleg a partbellelési czölöpverést megkezdék. — Sajnosan tapasztalhatni, miszerint a külvárosokban ezidén nem épül oly sok apró ház, mennyit a még folyvást laktalan szegénység szükségesé kívánja tölre. Nagyobb szerű ház több épül ugyan, de azokban a lakbér aránylag oly magas, hogy csupán tehetősek fogadhatják. — A tűzifa ára a langyult napok dacára is oly magas, mint különben szokott lenni, középszerű cserfa öle 24—25 fr. v. E drágaságot hihetőleg az e tavaszi csekély vízmélység okozza Dunánk és egyéb folyamainkban. — Magyar színpadunkon f. hó 25ikén bérszünettel adaték először „Marino Faliero nagy dalmú 3 felv., Bidera Jánostul. Jakab István fordítása szerint, zenéje Donizettitől; 26ikán „Aggcsinész és leánya“ és közben a spanyol tánczosak; 27ikén először bérszünettel „Velencei kalmár“, szomoruj 4 felv. Shakspeare után Lukács Lajos által magyar színpadra alkalmaztatva, Megyeri jutalomjátékul; a közönség zajos tapsokkal üdvözlé a jutalmazott jeles művészt, ki Shylok szerepében új tanujelét adá magas állapontjának a művészség avatotti közt; sajnos, hogy e remekmű előadatasát Egressy Gábor és Lendvay jelen nem léte oly tetemesül bénítá; 28ikán „Kalapos és harisnyatakács“, 29ikén „Bájtal“ egy része és „Báldé“ 5ik felvonása, közben pedig a spanyol tánczosak; 30ikán „Cillei Fridrik“, ez este utósor lépett föl Megyeri pesti színpadunkon, hová csak a viszonyok megváltozása után szándéka visszatérni; mit veszít általa a budapesti közönség, s maga is az intézet, emlteni fölőseleg, mert Megyerit nemcsak fővárosunkban, hanem mindenütt, hol a magyar Thalia rövidebb vagy hosszabb ideig pihent vándorlatiban, csodálni tanul a magyar közönség; őt magyar színészetünk egén minden nagyítás nélkül rendkívüli tüneménynek mondhatni s valódi Proteusnak, mert ő egyenlő legszerencsésb sikerrel tudá magát meghonosítani a drámai művészet majd minden osztályiban, Shakspeare és Schiller legnagyobb szerű jellem szerepeit hasonló tökélyel játsza ő, mint Raupach és Halm kendőnyirkosító hőseit, nemzeti jellemű művekben pedig épen utól nem éretett, s komolyban, vigban és bohósban oly eredeti sajátaságot tud kifejteni, hogy egyik előadásban sem láthatni nyomát Megyerinek, hanem mindenütt csak a fölvetett szerep embere tünik a néző elibe oly változatosságban, mely soha nem untathat, de egy szersmid az illedék korlátit sem lépi át. Színházunk rövid idő alatt Lendvayt, Egressy Gábort és Megyerit veszté egymásután, s ha már eddig sem volt nagy drámaközönségünk, ezentul hihetőleg meginkább fogyand, mert nagyobb szerű komoly szinmű kielégítőleg nem adathatik többé, sőt Megyeri eltávozta még a jól jövedelmezni szokott bohózatok közönségét is tetemesül csökkentendi.

Fehér várról: April. 28 s 29kén tartatott megyénkben nm. Cziráky Antal gr. főispán s a t. ur elnöksége alatt tisztújítás. Háromezernél több kebelbeli szavaköz nem jelent meg e nemzeti ünnepre, alkotványos joga legszentebbikét, a szabad választást, gyakorlandó. Legnagyobb rend és esend uralkodott egész választás alatt, mit a tisztelt főispán bölcs kormányának s honi törvényünk iránti buzgó hódoltnak köszönhetünk. A kijelöltek névsorából alispánokká választattak: Sárközy Kázmér, tetemes szavazati többséggel; Fláth Ferencz, országgyűlési követ egyhangga olvadt felkiáltással; ügyészekké: Cserna Károly és Szőke Sándor; sármelléki járásban főbíróvá: Viczenty Ferencz, alszabirakká: Salamon Pál és Mészely Imre; esküttekké: Mészely Elek, Molnár Zsigás és Salamon Sándor. Csákvári járásban főszabiróvá: Véghelyius Zsigmond, alszabirakká: Modrovics Ignác és Kenesey János; esküttekké: Szűcs József, Meszlényi Ferencz és Kazay Károly. Bicskei járásban fősz. bíróvá: Hollósy Károly, alszabirakká: Vesanicus László s Jedlicska Lajos; esküttekké: Takács Sándor, Moró Antal és György András; fő adó szedővé: Nagy Ignác; al adó szedőkké: Zuber Sándor, Eklér Mihály s Petrás Sándor; számvevővé: Kólosváry Sándor. Főispán ur ő exc. által kinevezettek: Zlinszky István főjegyzővé, Végh János tiszt. főjegyzővé s aljegyzőkké: Rosty Zsigmond és Csapó József.

Vas megyei hírek. Szilaha Ferencz h. u. s több vmegye tb. három hónapig tartott sorvadály következtében, a szentségek példás felvétele után, életének 57dik évében f. eszt. april h. 9kén ez árnyék világból kiköltözék. Hult tetemei a dozmar családi sírboltba takarítottak el. Nyugodjanak békeben! — A szombathelyi kisdudovó-intézetnek, mely a pesti középponti egyesülettel összeköttetésben leend, ideigleni választmánya az alapszabályok rövid kivonatát e napokban közlé azokkal, kik a hat évre alakult egyesületnek, 20 pengő krajczárban meghatározott havonkénti fizetéssel tagjai kívánnak lenni. —

Temes várról: Most, midőn hazánkban a népegység elérésének leghathatosabb eszközét, a magyar nyelv terjesztését országgyűlésünk oly nemes buzgalommal pártolja, érdekes egy e nembeli nemzeti intézet, a Temes vmegye lelkes RRdei által állított magyar iskolák állapotja felől tudósítani a közönséget. Ugyan is ezen őt, a nemzeti nyelv Temes megyébeni terjesztésére szolgáló iskola mult évi octoberben megnyitattván, mint az e tavasszal tartott nyilvános próbatételek bizonyíták, eddig is szép sikerrel munkálkodtak a szent célra, mi lelkes alkotóknak

legnagyobb dícséretül szolgál. Bár ezen intézetben semmi kényszerítés, semmi büntetés nem türelik, 's még eddig idegen helybeliek az iskolákat alig látogathaták, mind a' mellett is, a' nagy sikerrel tanulók száma, ez vala: A' temesvári központi iskolában, igazgató Bogma István, fő adószedő, tanító Brunner József, tanítvány 138. Lippán igazgató Bójtós Imre megyeielső mérnök, tanító Lengyel György, tanítvány 27; Ujaradon igazgató Kóvér János főszolgabíró, tanító Popovics György, tanítvány 120. Verseczen igazgató Schlachta Lajos főügyész, tanító Gyuriczay Imre, tanítvány 87; Csakován, igazgató Vukovics Szabbas szolgabíró, tanító Batta Mózes, tanítvány 33. Összesen 405. Meglepőnek mondhatni a' temesvári központi iskola próbatételét, mely a' hazafi buzgóságú igazgató elnöksége alatt, számos vendég előtt, mindenek de kivált a' tanulók, — kik közt számos legelső ház leányai is valának, — jelenlevő szülők nagy öröme tartatott, mert a' növendékek haladása a' nemzeti nyelvben olly nagy vala, minőt e' rövid időre remélni sem lehet. Így van ez a' többi 4 iskolában is. Temes RRdei ezen alapítás által minden igaz hazafit halára kötelezének, 's fényes példájok lehetetlen hogy országsszerte követőket ne találjon, elérésére azon célnak, melynek a' magyar nemzet előtt leg szentebbnek kell lenni, 's ennek tudása lelkesíté annyira Temes RRdeit is, hogy rövid idő alatt a' magyar iskolák még folyvást szaporodó tökélye a' mai számunkhoz csatolt, adakozásjegyzék szerint 11,767 fr. 's 36 kr. pgre nőtt. Halával említendő még Nagy József Rittberg mezővárosi tanító, ki ottléte alatt ön jőszántából 's minden díj nélkül már 200 oláh gyermeket taníta meg tökéletesen magyarul, 's a' nemes megyétől méltó köszönetet nyert, melynek ismét mi mondjuk ki forró halánkat a' haza nevében.

Szegedről Minden h' ffeleinek országsszerte követésre méltó példát adott a' szegedi izraelita közönség, mely fels. urunk april. 20kán ünneplétt születésnapján hazai nyelvűket vallási 's imádsági nyelvűvé 's eszközüvé tette, ugyanis fényesen kivilágított synagoga-jában több rendű zsoltár elzengte után az egész gyülekezet következő korszerű magyar könyörgést bocsátott az ezek urához: Mindenható nagy Isten! világ teremtője 's ura, Te, ki a' fejedelmeknek uralkodást, 's királyoknak győzedelmet adsz! Te, ki minden Uralkodón uralkodol! Te, ki Dávid hű szolgádat az óriás hatalmas karjától megszabadítottad! Te, ki a' dühös tengeren utat 's folyamokon ösvényt törtél, 's nyitottál! Oh! áldd meg, ótalmaid, őrizd 's magasztald Hazánkat legszeretettebb Atyánkkal és fejedelmünkkel Vdík FERDINÁND legkegyelmesebb királyunkkal, Királyok Királya! tekints reá szent lemondó, méntsd meg őt minden sérelemtől 's balsejtől száraz yárdárnyéka alatt, örvendeztesd meg őt hosszú, 's boldog élettel, teljes boldorsal minden üdvös kívánattal és soha Tole azt, a' mit ohajt, meg ne tagadd! Áldd meg mennyei áldásoddal Hazánk legszeretettebb köz. Anyját MÁRIA ANNA KAROLINÁT legkegyel királynénkat 's uri színed sugárát d' esőségeseen uralkodó Habsburg császári törzssök minden ágazatra terjeszd ki. 's legkegyelmesebb Fejedelmünket 's Országunk minden tisztv selőjét hazánk közjávára mindenkor elősegítsd. Egék! áraszátok mennyei áldástokat jelenlegi Országgyűlésen a' közzónak előmozdításában buzgón fáradozó mélt fő Rendekre, 's tek Karokra 's Rendekre! Te mindenható nagy Isten! boldogítsd megynk, 's váosi tanácsunk tisztv iselő tagjait és városunk minden lakosát! Engedd meg, hogy dícsőségesen uralkodó Fejedelmünk birodalmában a' jólét mindenkor legmagasb fokón állhasson! Ótalmaid, boldogítsd, 's állandó békességben 's virágzásban tart d' legkegyelmesebb Fejedelmünk kormánya alatt levő Országot, 's különösen szeretett drága Magyar Hazánkat. Amen. Irtá és buzgón elmondotta Bauer M. Hermann helybeli izraelita község jegyzője.

Anglia.

(Anglia háboru - üzenete a' khinai hajók ellen. Vélemény a' khinai ügy-helyzetről.) April 14kén mind a' két hazban köv. titkos tanácsai parancsot olvastak föl april 3káról: „Miután ő fels. a' khinai császár bizonyos tisztviselőinek minapi sértő bánásmódját ő fels. tisztviselői és alattvalói ellen, fontolatra vevé, 's miután ő fels. parancsot ada elégtételt 's kárpótlást követelni a' khinai kormánytól; miután tovább czélszerűnek látszék, mikép az illy elégtét 's kárpótlás-kieszközlésre azon hajók 's aru-rakományok, melyek a' khinai császár és alattvalóinak tulajdoni lefoglaltassanak, hogy azon esetre, ha a' khinai kormány elégtételt 's kárpótlást adni vonakodnék, az így letartóztatott 's továbbra is letartóztatandó hajók és rakományok elkoboztassanak 's eladassanak, az abból származó pénzmennyiség pedig oda fordíttassék, hova ő felségének tetszendik azt határozni: tehát ő fels. titkos tanácsa javáltával 's javalta után parancsoltatik, hogy ő fels. hadihajóinak parancsnoki a' khinai császár és alattvalóinak, legyenek azok khinaiak, vagy más oda tartozó tartománybeliek, hajóit és rakományit letartóztassak, révbe szállítsak, és azon esetre, ha a' khinai kormány vonakodnék a' fonebbi elégtételt 's kárpótlást megadni, azokat ő fels. valamelyik tengerész-bírószéke előtt itéltessék el. E' végre ő fels. főügyésze, egyértelműleg a' tengerészeti ügyvéddel, azonnal választmányi javaslatot terjesztend ő fels. titkos tanácsa elibe, mellyel fogva ő fels. fő tengerész - ítélőszéke és Anglia több illy bírószéke föl leend hatalmaztatva mint zsákány-bírószág eselekedni, 's törvény és népjog szerint itélni minden hajó-és áru-elkoboztatás iránt, melyek a' khinai császár és alattvalóinak tulajdonai.“ Az apr. 15ki alsóházi ülésben kérdé Palmer a' minis-tereket: vajjon a' kárpótlást az elkoboztatott mákonyért követelik é a' khinai kormánytól? Russell e' kérdésre nem akart egyenesen válaszolni. Palmer: „Tehát april 30kán indítványt teendek, miszerint a' mákony - elkoboztatásra vonatkozó viszonyok nem jogosítják föl a' kormányt háboru-üzenetre Khina ellen.“ Ugyanez az ülésben jelenté Russell, mikép a' kormány parancsot adott a' földközi tengeren állomásozó hajóvezéreknek a' nápolyi hajók lefoglaltatására, azon esetben, ha két-egyedarusság ügyében nem találna kielégítőleg határozni a' nápolyi kormány. — Köv. részletes adatok némi közelebb fölvilágítást nyujtandnak a' khinai ügyben: „Azon hivatalos sürgönyök közt, miket Napier 1834ben Khinából a' britt hadsereghez küldé, különös érdekű kettő, mikben N. nézeteit fejezi ki, melyek szerint tartósan megalapíthatná kereskedési viszonyit Khinával Anglia. Az egyik Palmerston, másik Grey lordhoz volt intézve. Mire azonban Londonba érkeztek e' sürgönyök, már toryk ültek kormányon 's Wellington hget érte a' válaszdás. Miután Napier igen kiméltő hangon fejezé ki neheztelésit utasítási ellen, melyek egy része a' kereskedés nagyobb kiterjesztését tűzék kötelellességeül, míg másik része mindenben annyira megköté kezeit, hogy mindig további utasításokat kelle kérnie, mielőtt fontosb ügyben határozhatott volna, minek következtiben cselekvésre jobbadán hasztalanul mult el a' kedvező pillanat. Többi közt így nyilatkozék Napier: „Ki hallá az

utóbbi században, hogy a' khinai hatóságok hajlottak legyen az idegen kereskedést előmozdítani? Sőt ellenkezőleg az angolok minden korábbi szabadítékot folyvást csouakítgatak Khinában, míg végre legnagyobb korlátok közt csupán a' cantoni révre láttuk magunkat szoríttatva. Kereskedésünk rendkívül gyarapult ugyan; de nem hatóságok kedvezési, hanem kereskedőink 's hajósink vállalkozó szelleme által, mit a' khinai nép gyárkészítvényink utáni szenvedélyes sovargása is előmozdita. Cantóban majd minden ház kereskedést üz. Minden khinai dolog után lát, 's a' császári rendeletekben még is csak „nyomoru kereskedési ügyekről“ van szó, mintha Khinában nem is léteznék kereskedés. Meggondolván a' khinai kormány tökéletes erőtlenségét 's a' népek irántunk kitüntetett kedvező hangulatát, egyetlen pillanatig sem hihetem, hogy a' kormány illy nemzettel művelt gyanant fogná viszonyit hozni gyakorlásba. Véleményem szerint az egész khinai partvidéket olly könnyen megnyithatnók az egész világ kereskedésinek, mint valamely egyes kikötőt. Tanácsos lenne azután talán Pekiagbe menni, vagy valamely partvidéki ponttól követséget küldeni. Ugyanezon személyes szabadítékokat kellene minden kereskedőre nézve követelni, miket Angliában az idegen kereskedők élveznek. Ha már a' letelepülés minden kikötőben meg lesz engedve, ám haladjon aztán a' kereskedés tulajdon utján a' khinai intézvények szerint, akár jők azok, akár roszak, azon természetes jogot tartván fön, hogy sérelmek esetén nyitva legyen az alkudozási ut. Csak így kellene a' khinai császárhoz szólni: „Engedd meg ezt, vagy készülj“, 's a' dolog bizonyosan el lesz döntve. A' khinaiak igen ohajtnak velünk kereskedést üzni, csak a' tatár alkirályoknak nem akar ez fejökbe menni. Ha megtagadja kívánatunkat a' császár, csak azt kell emlékezetébe hoznunk, hogy ő bitorló, 's igen czélszerűleg teendi meg azt, mit népe ohajt, ha trónját megtartani kívánja. Fontolóra kell vetetni vele, mikép az angolok valamennyi khinai kikötőben kereskedést üztek, mielőtt ő a' tatár pusztaságból kiszabadult, 's hogy egyik őse nemcsak minden külföldinek megnyitá kikötőit, hanem egyszersmind föl szólítá őket állandó megtelepülésre birodalmában. A' khinaiak mind tudnak olvasni 's általánoson nagy tudásvágyat mutatnak; az angol kormány tehát csak szándékát tudassa velök: hogy semmi elfoglalást nem tesz, a' városok nyugalmat 's hajózást nem háborítja, 's csak partvidéki álgyutelepeit akarja lerombolni, a' nép sértésénélkül, 's az egész khinai népketet nyujtand Angliának, magától értetvén, hogy az álgyutelepek leromboltatása csak azon esetben történék meg, ha a' császár rendületlenül maradna makacszkodása mellett. 3 — 4 fregát és brigge egy csomó markos angol matrózzal hihetlen rövid idő alatt elvégeznék az egész dolgot. Illy vállolat Anglia nagyságához egészen méltó lenne, részint azon haszon nem leső bánásmód miatt, mely szerint e' jótékonyaságot valamennyi hatalomra kiterjesztené. A' khinai kormány annyira megvetés méltó tárgya, hogy csupán gunyos szánakozással közelíthetni hozzá. A' háboru pusztá említése is engedélyre bíranda a' császárt, amnyira el van már aljasulva hatalma, hadserge pedig annyira nyomoru, hogy tavaly minön néhány száz zendült kellett volna fékeznie, nem bírta ellenök megindítani elkoresult katonáit. Én nem ohajtok háborut; de leglensőbb meggyőződésemet ki kelle mondanom, 's ujra ismétlem, hogy pusztá fenyegetéssel is mindent kicsikarhatni a' khinai kormánytól, mihelyt komoly készületeket látand részünkről fenyegetésink tettegi véghezhatására. A' kereskedés nagyobb részét már is csupán csempészek üzék. Néhány fegyveres hajó mindent kieszközölhetne. Előbb mindazáltal értesítést kellene kapnom a' történendőkről, hogy azonnal nyiltan kihirdethessem szándékunkat az egész partvidéken; ez elkészítené a' népet, mely czélszerű fölvilágítás után örömmel látná közelítésünket, a' pekingi kormány pedig reszketne. Mondják némellyek, miszerint az illy előleges híresztelés roppant készületekre fogná bírni a' khinai kormányt, mely egy nálli fegyverest állíthat minden perczben esatásikra. Nevetéséges állítás! mert ugyan mit tehetne azon katonaság, mely paizsokkal és nyilakkal lépne a' hős angol sereg elibe, bal kezében napernyőt tartva? Első lövésre az egész khinai sereg futásban keresne szabadulást. A' boccatigrisi álgyutelepek nyomoruk, és azonkül egyetlen embert sem láthatni bennök. Khinában csak névjegyzéken pompáznak a' katonák nevei; de a' zsoldot egyedül a' kormányzó dugja zselébe, és szükség esetén gyakorlatlan földművelő subanczokat hajtát az álgyuk mellé.“ — Jelenleg, mint látszik, használni kívánja e' tanácsokat a' kormány, 's méltányos állomásba kíván helyezkedni Khinában.

Németország.

Rückert Frigyes költeményeinek színe m. Frankfurtban nem sokára egy kötetben jelenik meg 's ez reménylünk kedves újság lend Rückert barátainak. — Heilbronnban apr. elején 245 ember vándorlázott Amerikába új hazát keresendő. — Hannoverában ministeri rendelet által egészen eltűntatik a' lipesei Allgem. Zeitung, 's ki e' tilalom ellenére is tartani bátor kolnék, a' példány elkoboztatásán kívül 5 tallér bírságot fizetend. — A' Badenben tartózkodó lengyelek utleveleiket megkapták azon utasítással, hogy két nap alatt eltakarodjanak. — Mizkievits derék lengyel költő a' római literatura tanítószékét 4500 fr. évi fizetés mellett elfogadá Schweizban a' lausannei akademiában. — A' hannoverai király köv. válaszolt a' Rendek alkotmányjavaslatot köszönő feliratukra: „Uraim! Köszönöm Önöknek a' feliratot; az nekem nagy vigasztalás, mivel bizonyosságát látom benne, hogy a' Rendek munkához fognak, azon czélt, mellyet minden derék hannoverai ohajt, elérendők. Önök nyilatkozta után erősen meg vagyok győződve, mikép Önök nem töltendik hasztalan az időt, nem kimélelnek semmi fáradságot, hogy az illető dolgot elvégezhezzék. Lelkemre mondom Önöknek, nincs czikk, nincs szakasz, nincs sor azon javaslatban, mit szoroson meg nem hánytam vetettem volna. Mert tudniok kell Önöknek, mikép én teljesen bírom a' német nyelvet; azért mindent szoroson megvizsgálók, mielőtt nevem aláírnám. Önök ismérnek engem: én szavatartó ember vagyok. A'

mít mondok, igérek, megtartom. Minden gondolatom az ország jóllete és boldogsága; s benne mindig teljes bizalmat vetettem. Fájdalom! egy kétrosz mindenütt akad, de a tömeg jó és becsületes. Mintha kő gördült volna le szívemről, midőn Önök nyilatkozatát hallám. Most már hiszem hogy czélhoz érünk.“ Majd megválnak! A hannoverai kormány aprilis 13-dikán következő hirdetvényt bocsáta ki: „Miután elhatározatott, hogy a Lipsében megjelenő „Blätter für litterarische Unterhaltung“ című lap az itteni királyságban eltiltatik, tehát a ki ezen tilalom ellenére az említett lapot ezentul is tartani nem iszonyodnék és borzadna, a példány elkoboztatásán felül büntetés fejében 5 tallért fizet. — M. Frankfurtban Goethe szobra Marchesitül már felvanállítva a könyvtári csarnokban. Ezen emlék művészi becse tanúsítja a művész ritka tehetségét. —

Franciaország.

(Thiers ministerségi állapotja a külföld ellenében.) A Revue des deux Mondes legközelebb száma így okoskodik Thiers ministersége külföldi politikájáról: „A királysági Európa az általános békét fön tartani kívánván, s illő méltányolván azon vitázatok természetét, mellyek év óta folynak Franciaországban, s mikben egy eddig bizalommal birt fejdelem neve idegenitőleg említették, — kedvező szemmel látja a mostani ministerséget, mellynek kineveztetése véget vete azon veszélyes vitázatoknak. A ministerség olly közleményeket kapott több külföldi hatalomtól, hogy bizonyosan csodálatra ragadnak a jobboldal föllengősb férfaiat, kik általánososan hívek, mikép egész Európa hadsergit fogja szaporítani súlyegyen tartásul a ministerség ellen. Midőn az ausztriai kormány látta, milly rosz utnak indult az utóbbi ministerség, alkalmas pillanatot vélt bekövetkezni az angol-francia szövetség megrendítésire. Valószínűnek látszék tehát, miszerint azon férfinak kineveztetése külministerré s minster-elnökül, ki Ancona elhagyatását roszalta, meg inkább megerősítendi az érintett irányban e kormányt. De valamint akkor késkedék e kormány, midőn a francia keleti politikát hallgatva javalni látszék, s e miatt élénk ellenszót tapasztalt Ausztria résziről, ugy most is bölesen hátrálni kezdé, látván, milly zajgást szült annak pusztá sejtése egész Európában, hogy az angol-francia szövetség megszűnhetnék. E kormány vezére 25 év óta tartja fön az európai súlyegyet, s nem fárad el annyiszor mennyiszor helyre pótlani az elemlaradozó részeket. Valóban csodálatra méltó azon ügyesség, mellyel súlyegyet bír föntartani azon kesken ösvényen, melly Russzia terjeszkedése miatti legméltóbb aggályá és a francia forradalomtól iszonyodása közt folyvásti munkálatára szabadon maradt. Az angol-francia szövetség megdöntetése ujra mindent kétesítene, s Európa új alapokon kényszerülne magát helyreállítani. S vajmi könnyen megtörténhetnék, miszerint e helyreállítás az 1815-ki rendelkezést egészen megsemmíté, melly nem áll ugyan most már egészen érintetlen, de az események által csupán lassankint s alig észrevehetőleg módosították. Az angol-francia szövetség fölbomlása Konstantinápolyt megnyitná a moszkának, angol-moszká szerződést létesítne, Ausztria keleti befolyását csökkentené, a moszká kormányt ellenben az ausztriai tótok közt hatalmasan emelné. E nézetek tehát természetesen öröme bírták a nevezett kormányt, midőn olly francia ministerség alakultának vette híret, mellynek feje annyira élénkül nyilatkozott az angol-francia szövetség mellett. Poroszország, esőndesb s még gondosabb levén, ámbár mind Franciaország, mind Ausztria résziről többet kell rettegnie, soha nem szűnt meg, valamint saját, ugy Európa érdekében, föntartását ohajtani az angol-francia szövetségnek. Werther és Bresson gr. minden lépte tanúsítja, mikép a berlini kormány a mostani francia kormány alakultat kedvezőnek tartá az angol-francia szövetség-föntartásra, melly Soult ministersége alatt tetemesül tárgult. De ugyan mi is lenne Poroszországból, ha angol-moszká szövetség létesülvén, ez utóbbi hatalom a marmora - tenger bírásához jutna, s tartományival végre egész Európát elkörítné? Ha Ausztria, mint délkeleti hatalom, kereskedési, és mint éjszaki birodalom politikai tekintetből érdekelttve van a török hatalom föntartásában, ha Angliát kivévén legtöbbet szállit Trapezumbá, s ha Magyarország dunameltti helyzetése s ezenkül az európai súlyegyen föntartása szíven fekszik, ugy kénytelen az orosz politikától némelly pontokban partfogását megvonni, s ekkor oroszországi ak még sokkal inkább érdekiben fekszik ugyanazt tenni. A porosz kormány 9 év óta mindinkább erősíteni törekszik hatalmát éjszaki Németországban, s bizonyosan célzt tévesztne, ha Russzia esatlósává engedné magát aljasolni. Ki emlékezik, hogy a porosz kormány mindenkor rokonszenvet mutatott Franciaország iránt, midőn tulajdon álláspontját veszélyeztetve nem látta, az könnyen elhiheti, hogy a mostani ministerség teljes mértékben bírja helybenhagyását. Mi Russziát illeti, e hatalommal kevésse javultak csak viszonyink, s e tekintetben kevés mondandónk van. Soult tábornagy és Medem gr. közt Lengyelország miatt szóvita támadt, mellyt Thiers ministerségbe lépte megszüntetett. Pahlen visszatérte eléggé bizonyítja ezt, s ha való, hogy a moszká kormány oda nyilatkozik, miszerint ismét megerősíteni szándéka a két nagy alkotmányos hatalom közt valamennyire tagult baráti viszonyokat, ugy ez csak dicséretére válik a francia ministerségnek. Egyébiránt Európa mostani állapotjában nem olly igen hamar nyulnak nagy határozatokhoz; az alkudozások folyton folynak ugyan, de határozó csapás olly kérdésben nem fog történhetni, mellyre nézve egyenlő véleményurakodik az angol és francia kormány között. E két hatalom komoly eltérése egymás véleményétől nyilt háborut szülné egész Európában, egész Ázsiában. S ki huzna e meghasonlásból hasznot? Russzia. Csupán csak Russzia, mert azonnal hatalmába kerithetné Konstantinápolyt. Akarhatja e az angol kormány? Csak Soult ministersége egész határozatlan tudatlansága juttathatá illy

pontra ez ügyeket. A keleti viszonyok emlékezetes vitatása után, midőn a kamra olly készen nyilatkozik mindent teljesíteni, mit az ország böcsülete s méltósága megkíván, mindennap megújítá a kamra azon mondat, melly olly híressé lön, miután a minster szószékrül hallatá azt: „Tenni kell!“ Legkülönbözőbb végzéseket indítványoztak. Többrendű vitakozás után köztanácskozás eszméje pendült meg, melly Ausztriától származott, s gondosan pártoltatott. Még azzal is hizelegtek a ministerségnek, hogy Miklós czár személyesen kíván megjelenni e nagy tanácskozásra. S ez csakugyan nagy diadal lett volna Russzia fölött, miután a czár többször jelenté, hogy keleti ügyeiben idegen bírót soha nem fog el-tűrni. Nem sokára azonban kénytelen lön Soult ministersége e dicsőség-rül lemondani, s hogy mégis minden áron népszerűsítthesse magát a közlégő gyűlésre, tehát 15 sorhajót küldé a dardanellák torkolatához és ok nélkül fölizgatá touloni nagy hadikészületivel egész Európa figyelmét. A hajóhadat elküldék, s nem is tudák, mit akarnak vele tulajdonkép eszközleni. Roussin hajóvezér egész utasítása csak annyiból állott: hogy moszká közbenjárás esetén kérjen a török kormánytól engedélyt a marmorai tengerbe vitorlázhatásra. A dardanellákat meg sem említék, mint-ha e szóra egész Európa összeroskadat volna. Külföldi követéségek kérdé-sire csak azt felelé a kormány, hogy a marokkói császár bánásmódja, vagy a legénység gyakorlása szükségessíti e hadikészületet Anglia ellenében szinte határozatlan volt a kormány; majd bizalmat mutatott iránta, majd az egész világot egyedül föllépéssel fenyegeté, tulajdonkép mindazáltal semmit nem tön. Ez ingadozás miatt az angol hajóhad elvált a miénktől, s Ponsonby Lnapról napra hidegebbült követünk iránt. A mindig szem-füles éber Russzia ekkor azonnal alkudozást kezdé próbálgatni Angliával s Brunnow megjelent Londonban. Ismerjük már az angolokat. Élénk, el-határozott bátorságuk nem engedi őket esodálkozásra vagy aggályhoz jutni, mihelyt érdekeiket látják forgani kérdésben. Ok roszul ismerik Euró-pát, s nem is igen gondolnak vele, mert szigetjök-rül tulajdon elveiket használják minden tárgyonban, s nem igen figyelnek a szomszéd hatalmak-ra. Brunnow egészen egyiptusi szellemének füsté a francia ministersé-get, s fölizgatá M. Ali ellen az angol kormányt, ámbár a basa, mennyire csak lehet, mindig enged Anglia követelésinek; de hiában M. Ali utjokban áll az angoloknak, s ez mar maga is megbocsáthatlan bün Anglia szemé-ben. Mi követé ez ügyesen kigondolt válatat? Kevesebb, mint vélnök; némi hajlam Russziával szövetekezésre Palmerston résziről, mit a többi minster nem pártolt, s némi hidegülés Anglia és Franciaország közt, mi nem annyira Brunnow szavainak, mint Soult ministersége balfogásinak volt következménye. A francia kormány helyzete Anglia ellenében esaku-gyan súlyos, mert Franciaország kereskedési jóllete, a világbéke, és szabadság jövendője forog kérdésben. Guizot jelenléte Londonban s azon ns buzgalom, mellyel a ministerséget gyámolítja, nagy kezesség legjobb reményre s biztosságra. E szerint tökéletesen föl vagyunk jogosítva legjobb jövendőt reményleni. —

Svédország.

(Országgyűlsi munkálatok) Stockholm, apr. 3. A parasztrend ülésiben felolvasá Per-Sahlström az udv. kanczellár feleletét, mellyt az a királyhoz küldetett, és az ország jelen állását felvilágosító értesítvénybenyújtásra megbízott választmánynak adott. A király, ugy mond, semmi nyomát nem találja az alaptörvényben illy benyújtásnak s azért nem is bocsáthatja maga elibe a választmányt annyival inkább, mivel a többi rend semmi részt nem vön az értesítvényben; különben ő felsége az értesítvény benyújtása nélkül is meg van győződve a parasztrend hűségiről s tisztel-tirál. E választ illetőleg Zaveibergh sajnálkozva jelenté, mikép a választmány ezeljane nem csupán tisztelkedés volt, hanem az hogy a király az ország s föld népe jelen állásáról s a javítás szükséges létéről felvilágo-sítsa, s együttmunkálását igyenelje, mert mindenütt azt mondják: „Tud-ná csak a király mint áll a dolog, és ismerné a nép szükségét, bizonyosan változás történnék, de az öt környező tisztviselők magány-érdekből nem mondják meg az igazságot, s azt a király sohasem tudhatja meg.“ Mit mondjunk, kérdé tovább a szónok, arra hogy a király azon országos rendtül, melly a svéd nemzetnek legalább egynegyedét képviseli, nem akar értesítvényt elfogadni? Nem azt kell é hinni hogy a király csupán dicsé-rettel, halálkodással bugyogó iratrul akar hallani s nem kell é hinni, hogy környezőji ugy adák elő a dologt, miszerint a választmányt nem kelle bebocsátni? s mi lön ebbül? közfalat emelének a király és nép között. A közfalat egyedül a parasztrend kívánja lerontani, senki inkább, mint ő, nem követelheti, hogy a svéd nép, mint hajdan ezelőtt, szabadon mehessen kirá-lyához s ott panaszit s kívanságit nyiltan kimondhassa. Ezáltal mind a nép, mind a király nyerne. — Martz. végin több hasonérmű a polgári rendből gyűlést tartván, az alaptörvényben teendő változtatás felett tanako-dott. E kis gyűlésben legfontosabb volt az, hogy ha a rendek s király közt egyesség nem eszközölthetnék, az adót csak ez év végeig ajánlják meg, holott ezelőtt, ha egyességre nem tudtak is jutni, az adót annak rendi szerint csak beszedték. — Hans Jansson a parasztrend egyik legderékabb képviselője, érdeme méltánylásul, több üdvezlő költeménnyel tiszteltetett meg. — Azon javaslat, miszerint a nemesi jószágot bíró nemesen a paraszt-rendnél képviseltethessék, ugyane' rend ülésiben 54 szóval 43 ellen elfo-gadtatott. — Az országos választmány lottojáték eltörlesztését illető javas-latát nem azért nem fogadják el az országos RR, mintha annak karos létét nem tudnák, hanem mivel más alakban kívánják előterjesztetni. A vá-lasztmány t. i. azon véleményu hogy a korona rendes jövedelméről, melly-hez a lotteria is számítottik, egyedül az országos RR. intézkedhetnek, a nélkül hogy erre a királynak legkisebb befolyása is volna. —